

ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ในการสอบสวนเปรียบเทียบและสั่งการ ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 60 แห่งประมวล กฎหมายที่ดิน

Jurisdiction Problems in the Comparative Investigating and Ordering Process of Issuance of Land Rights Documents Under Section 60 of the Land Code

ณชญาดา มณีจันสุข*

Nachayada Maneechansuk

วันที่ได้รับบทความ 12 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 27 มีนาคม 2567; วันที่ตอบรับตีพิมพ์ 17 เมษายน 2567

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มุ่งเน้นศึกษาปัญหาเขตอำนาจศาลในการสอบสวนเปรียบเทียบและสั่งการในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบ และศึกษาพัฒนาการของระบบกฎหมาย หลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาเขตอำนาจศาลจากกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ กฎหมายฝรั่งเศส กฎหมายเยอรมัน รวมทั้งพิจารณากรณีศึกษาจากคำพิพากษาของต่างประเทศดังกล่าว คำพิพากษาศาลปกครองไทย และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้วางแนววินิจฉัยว่าหากประเด็นแห่งคดีเป็นเรื่องโต้แย้งสิทธิในที่ดินให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม และหากเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองให้อยู่ใน

* พนักงานคดีปกครองชำนาญการ สำนักงานศาลปกครองกลาง, ร.บ. (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ร.บ.ม. และ น.บ. (มหาวิทยาลัยรามคำแหง); E-mail: nooknoon_9@hotmail.com

Administrative case official Office of The Administrative Court B.Pol.Sc (Chiang Mai University), M.P.A and LL.B. (Ramkhamhaeng University)

ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ในการสอบสวนเปรียบเทียบและสั่งการ
ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
Jurisdiction Problems in the Comparative Investigating and Ordering Process
of Issuance of Land Rights Documents Under Section 60 of the Land Code

อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ส่วนคดีที่มีประเด็นเกี่ยวเนื่องกันหากการวินิจฉัยสิทธิในที่ดินเป็นประเด็นแห่งคดีให้เป็นอำนาจศาลยุติธรรมในการพิจารณาคดี แต่ถ้าข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินเป็นเพียงประเด็นรองในคดีพิพาททางปกครอง ก็ย่อมอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง สอดคล้องกับแนววินิจฉัยของศาลประเทศฝรั่งเศสและเยอรมันที่ถือว่าข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม แต่หากปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นเพียงประเด็นเกี่ยวพันกับประเด็นแห่งคดีที่เป็นข้อพิพาททางปกครอง ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ โดยบทความนี้เสนอว่า ควรกำหนดให้คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการสอบสวนเปรียบเทียบและออกคำสั่งทางปกครองเกี่ยวกับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นคดีอยู่ในอำนาจศาลปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพื่อกำหนดเขตอำนาจศาลที่เหมาะสม ทั้งเป็นการลดภาระงานของศาลและคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ส่งผลให้คู่กรณีได้รับการพิจารณาพิพากษาที่รวดเร็ว และพัฒนาระบบศาลหรือระบบกฎหมายของไทยให้เป็นระบบให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: เขตอำนาจศาล สอบสวนเปรียบเทียบ สิทธิในที่ดิน

ABSTRACT

This article aims to explore the issues related to jurisdiction problems in the comparative investigation and ordering process of the issuance of documents of land rights under Section 60 of the Land Code. The study utilizes a comparative research approach and examines the development of legal systems, criteria, and considerations of judicial jurisdiction from foreign laws, including French and German laws. Additionally, it scrutinizes case studies from foreign judgments and Thai Administrative Court decisions, with a particular focus on rulings from the Committee on the Determination of the Powers and Duties among Courts.

The findings are that the Committee on the Determination of the Powers and Duties among Courts has established a precedent indicating that, cases where the issue involves a dispute over land rights fall under the jurisdiction of the Court of Justice. If the case involves a dispute in relation to an unlawful administrative order, such a case is under the jurisdiction of the Administrative Court. In cases where the issues are interrelated, if the adjudication of land rights is the primary dispute, falls within the jurisdiction of the Court of Justice. However, if the dispute over land rights is secondary to a case involving administrative disputes, it still falls within the jurisdiction of the Administrative Court, aligning with the legal precedents of the French and German courts that consider land rights disputes to be under the jurisdiction of the Court of Justice. In cases where the problem of land rights is only tangentially related to the main issue of an administrative dispute, the Administrative Court has the authority to adjudicate. This research proposes that cases involving a dispute in relation to a State official making inquiries and settlement and issuing unlawful administrative orders regarding the issuance of documents of land rights should fall within the jurisdiction of the Administrative Court under Section 9, paragraph one (1) of the Act on Establishment of Administrative Courts and

ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ในการสอบสวนเปรียบเทียบและสั่งการ
ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
Jurisdiction Problems in the Comparative Investigating and Ordering Process
of Issuance of Land Rights Documents Under Section 60 of the Land Code

Administrative Court Procedure, B.E. 2542 (1999). This is to define an appropriate jurisdiction for such cases, aiming to reduce the workload of the court and the Committee on the Determination of the Powers and Duties among Courts. This approach contributes to a rapid adjudication process, fostering the development of the Thai judicial system and legal framework, making them more efficient and effective.

Keywords: Court Jurisdiction, Comparative Investigation, Land Rights

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กิจบตี ก้องเบญจกุล, *หลักกฎหมายมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 5, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2561).

กิตติศักดิ์ ปรกติ และสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์, ‘ปัญหาเขตอำนาจศาลในคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการดำเนินการทางปกครองในเรื่องสิทธิในที่ดิน’ (รายงานผลการวิจัยเสนอต่อสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพิทักษ์ศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม 2562).

ชาญชัย แสวงศักดิ์, *คำอธิบายกฎหมายจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 13, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2565).

ชาญชัย แสวงศักดิ์, *คำอธิบายกฎหมายปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 25, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2560).

นันทวัฒน์ บรมานันท์, ‘องค์กรชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล’ (Public Law Net เครือข่ายกฎหมายมหาชนไทย 2547) <<http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=246>> สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2565.

บรรเจิด สิงคะเนติ, *หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 7, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2563).

พงษ์ธวัฒน์ บุญพิทักษ์, ‘ระบบศาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม’ (บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา รายการเจตนารมณ์กฎหมาย, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2562) 1<https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=2244> สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2565.

โกคิน พลกุล, ‘การวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล’ (2545) 2 วารสารวิชาการศาลปกครอง 22.

รงค์ ประพันธ์พงศ์, 7 *กฎหมายราชภัฏ* (พิมพ์ครั้งที่ 1, สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์ 2559).

ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ในการสอบสวนเปรียบเทียบและสั่งการ
ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
Jurisdiction Problems in the Comparative Investigating and Ordering Process
of Issuance of Land Rights Documents Under Section 60 of the Land Code

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, ‘ศาลปกครองกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ’ (2557) 13 วารสารกฎหมายปกครอง

42.

ศฤงคาร พันธุ์พงศ์, *ประวัติศาสตร์ยุโรป 2* (พิมพ์ครั้งที่ 8, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2560).

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล, *สรุปแนวคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่น่าสนใจ* มปป. <<https://oscj.coj.go.th/th/file/get/file/2018092505a0a6f53f0c5b10395077802a2f32e3204012.PDF>> สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2565.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล, ‘ความเป็นมาของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล’ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล 2562) <<https://oscj.coj.go.th/th/content/page/index/id/123927>> สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2566.

เสริมฤทธิ์ ดันติเวสส, ‘คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยก่อนที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่นกับปัญหาเขตอำนาจศาลระหว่างศาลปกครองและศาลยุติธรรม’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2549).

แสวง บุญเฉลิมวิภาส, *ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 20, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2565).

หยุด แสงอุทัย, *คำบรรยายความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป* (สมยศ เชื้อไทย ผู้แก้ไขเพิ่มเติม, พิมพ์ครั้งที่ 22, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2565).

อนันต์ ชุมวิสูตร, *คำอธิบายวิภาษะบบศาลและพระธรรมนูญศาลยุติธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 1, สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา 2561).

อมร จันทสมบุรณ์, ‘เราควรมีศาลปกครองหรือยัง’ (2533) 9 วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 60.

อุมาพร วังคำแหง, ‘ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญของกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2546).

เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล บรรเจิด สิงคะเนติ และคณะ, ‘วิธีพิจารณาคดีปกครองเปรียบเทียบ’ (รายงาน การศึกษาวิจัยเสนอต่อสำนักงานศาลปกครอง 2549).

ภาษาต่างประเทศ

Hans Gerald Crossland, ‘Rights of the Individual to Challenge Administrative Action before Administrative Courts in France and Germany’ (1975) 4 The International and Comparative Law Quarterly.

Hugo Flavien and Charles Froger, ‘Administrative Justice in France. between Singularity and Classicism’ (2016) 3 BRICS Law Journal.

Leon Duguit, ‘The French Administrative Courts’ (1914) Political Science Quarterly Oxford Academic.

Matthieu Bertozzo, ‘Le 3 novembre 1790, la mise au pas des juges sous la Révolution, De la vacance indéterminée à l’abolition des Parlements d’Ancien Régime’ (2015) Revue générale du droit, numéro 22827 <www.revuegeneraledudroit.eu/?p=22827> accessed 26 November 2022.

Otto Mayer, *Deutsches Verwaltungsrecht* (Bd. 1 Duncker und Humblot 1895) 60.

Ulrich Häde, ‘Die Abmarkung der Grundstücke im Zusammenspiel von Verwaltungs- und Privatrecht’ (1994) Bayerischen Verwaltungsblätter.